

Communicantes in 2016

Belangrijkste activiteiten

De stichting Communicantes bezint zich op haar activiteiten en doet dit rond de thema's vrede, verzoening en dialoog.

In november 2016 heeft het bestuur van Communicantes besloten onze missie van dialoog tussen Centraal- en Oost-Europa en West-Europa voort te zetten, maar zich daarbij te concentreren op een beperkt aantal landen. Intussen gaat projectfinanciering in de toekomst zeker een kleinere rol spelen. Dit vanwege afnemende donaties voor dat doel.

Veel van onze activiteiten in 2016 waren gericht op de ontwikkeling van onze nieuwe koers. Hiertoe hebben wij onder andere samengewerkt met PAX, *Pax Christi Internationalis* (IVOC) het Instituut voor Oosters Christendom in Nijmegen en de leerstoel Orthodoxie en Vredesopbouw in Europa aan de Universiteit van Amsterdam. Met PAX en IVOC hebben wij rond het thema 'vredesopbouw en omgaan met het verleden' (verzoening) drie internationale ontmoetingen voorbereid. De bedoeling is om in 2017 en 2018 theoretici en activisten uit bijvoorbeeld Bosnië, Ierland, het Midden-Oosten en Zuid-Afrika samen te brengen, zodat zij ervaringen en inzichten kunnen delen met theoretici en activisten in Oekraïne.

Deze ontmoetingen zijn een vervolg op een workshop over de crisis in Oekraïne, die wij met de leerstoel Orthodoxie en Vredesopbouw in april 2015 hebben gehouden: *De kerken en de oorlog in Oekraïne. Wat dragen kerken bij tot vrede en verzoening?*

Volgende stappen

Er zijn wel enkele overtuigingen en vuistregels die wij in de loop van dit jaar hebben verzameld.

Wij gaan ervan uit dat er een wens bestaat om elkaar te ontmoeten in de kerk van

Midden- en Oost-Europa en West-Europa en dat er behoefte is aan een tussenpersoon die partners bijeen kan brengen. Tussen Oost en West bestaan duidelijk niches, open ruimten, plekken waar Communicantes die verbindende rol kan spelen. Zeker nu, omdat ondersteuning van dialoog- en uitwisselingsinitiatieven minder vanzelfsprekend is dan dat in de jaren '90 het geval was.

Daarbij willen wij ons richten op een thema uit de katholieke sociale leer. Wij willen onderzoeken hoe die zich laat toepassen in lokale contexten, ook wanneer die sterk van elkaar verschillen. Centraal staat een tweerichtingsleerproces. Mogelijke perspectieven zijn intra-kerkelijke, oecumenische en interreligieuze dialoog.

Communicantes gaat in 2017 met een aantal partners in Oost en West onderzoeken hoe wij het beste vooruit kunnen gaan.

Ideaal

Idealiter willen wij persoonlijke ervaringen, geloof, inzichten, inspiratie en kennis delen tussen de regio's van Midden- en Oost-Europa en West-Europa, en dit als een uitdrukking van een gemeenschappelijk geloof, solidariteit en gevoel van eenheid en wederzijds zorg.

Wij geloven dat dergelijke gesprekken nuttig kunnen zijn om elkaar en tegelijkertijd onszelf beter te begrijpen: deelnemers en partners zijn zowel leraar als leerling. Bovendien koesteren wij de overtuiging dat dialoog en gesprekken kunnen bijdragen tot een betere waardering van onze christelijke missie in de pluralistische samenleving van nu, in de eerste plaats op inspirationeel vlak, maar misschien ook theoretisch en praktisch.

En natuurlijk, als kleine organisatie moeten wij bescheiden zijn. Wij moeten realistische doelen stellen.

Projecten

Met de door onze donateurs ter beschikking gestelde middelen heeft Communicantes in 2016 opnieuw projecten in Midden- en Oost-Europa gefinancierd. Zo werd een flink aantal beurzen bemiddeld voor theologen en leken voor deelname aan Europese netwerken. Enkele voorbeelden zijn de zomeruniversiteit van de Commissie van de Bisschoppenconferenties van de Europese Gemeenschap, de *European Alliance of Catholic Women's Organisations* Andante, de *European Society of Women in Theological Research* en de *Theology after the Gulag* werkgroep verbonden met de Protestantse Theologische Hogeschool in Amsterdam.

Verder werden kerkelijke jeugd- en vrijwilligersprojecten gesteund in Letland en Wit-Rusland. In Wroclaw, Polen, ondersteunden wij het Dom Pokoju (Huis van de Vrede), een centrum voor interreligieuze dialoog. Ruimhartige hulp was er voor het studentenpastoraat van de Oekraïens Griekse Katholieke kerk in Kiev, Drohobitsj en Djoebljani. Ook hielp Communicantes met een gift voor de 9e Oecumenische Sociale Week in Lviv, Oekraïne.

Communicantes financierde studiebeurzen en persoonlijke vorming van Raden van Oversten van Vrouwelijke Religieuzen in Hongarije, Litouwen en Roemenië.

Het totale bedrag projectensubsidies was iets minder dan € 41.000.

Conferenties en vergaderingen

Studiesecretaris Frans Hoppenbrouwers heeft deelgenomen aan of bijgedragen tot verschillende conferenties in binnen- en buitenland, bijvoorbeeld:

- Een internationale workshop van de studiegroep *Theologie na de Goelag*, Amsterdam, 19 mei.
- De conferentie *Un nouveau récit pour l'Europe : regards croisés sur l'histoire de la conscience européenne*, Parijs, 19 tot 21 mei.
- De 20e Internationale Renovabis Confe-

rentie *Zeugen des Evangeliums - Gestalter der Welt. Zur Rolle der Orden in Mittel- und Osteuropa*, Freising, 31 augustus tot 2 september.

- De 9e Oecumenische Sociale Week *Migration, a Challenge to Ukraine*, Lviv, 28 tot 30 september.
- De presentatie van 'Dialoog in Actie', een verzoening gericht programma van het Sint Clemens Centrum voor Eenheid en Dialoog van Culturen, Kiev, 30 september.
- De internationale workshop *10 Years of Foundations for Peace*, Brussel, 3 en 4 november.
- De internationale conferentie *Theology of Nature. Divine Gift and Human Responsibility* van Kerk in Actie (PKN), Doorn, 9 tot 12 november.

Publicaties

- *Dossier Oekraïnerferendum. 'Ja'-stemmen uit Oekraïne en Nederland met bijdragen van Oekraïense filosofen/theologen en Nederlandse ja-stemmers*, Tilburg, 2016.
- 'Oecumenische avant-garde. Andrei Sjeptitski-colloquium in Leuven', in *Pokrof* 63 (2016) no. 1.

Deze en vele andere publicaties vindt u [op onze website](#).

Nieuwe voorzitter van het stichtingsbestuur

Tot slot mogen wij niet vergeten te vermelden dat professor Nico Schreurs als voorzitter van Communicantes is afgetreden. Met enthousiasme en inzet heeft hij ons bestuur 15 jaar vakkundig geleid. Dit waren niet altijd makkelijke jaren en daarom is Communicantes hem veel dank verschuldigd.

Op maandag 11 juli hebben wij van hem afscheid genomen en verwelkomden wij zijn opvolger Victor Scheffers, voormalig secretaris-generaal van *Justitia et Pax Nederland*.